

CITEȘTE-MĂ ROMÂNIE!

Read me Romania!

Radu MOȚOC

Abstract: *The article presents the successful activity of Oscar Print publishing house beginning in 1993 when it was founded. The author reveals the editorial events worthy of being known for professionals and amateurs of history and national art.*

Cartea rămîne o bucurie pentru mulți cititori care doresc să se informeze, dar și să simtă în mînă prețiosul volum cu foșnetul paginilor și mirosul inconfundabil de hârtie. Tirajele edițiilor sînt din ce în ce mai mici și concurența internetului este greu de imaginat în viitor. Din acest motiv, trebuie să apreciem eforturile și riscurile la care sînt supuse editurile în prezent. Nu atît concurența, cît lipsa cumpărătorilor determina inevitabil falimentul multor edituri.

Alegerea autorilor și a subiectelor abordate constituie de multe ori cheia succesului la o editura.

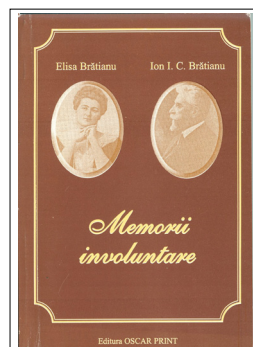
Fidelitatea ideii de a publica cărți valoroase din domeniul socio-uman precum și manuale școlare, a făcut din **Editura Oscar Print** o activitate de succes începînd cu anul 1993 cînd a luat ființă.

Pentru a demonstra cheia succesului acestei edituri este suficient să parcurgem selectiv și cronologic temele abordate și respectivii autori. Este și un bun prilej de a semnală evenimente editoriale demne de a fi cunoscute pentru specialiști și amatorii de istorie și artă națională:

„**Memorii involuntare**” ale Elisei Brătianu și Ion I. C. Brătianu, sînt prezentate de Marian Ștefan ca „documente literar-istorice de incontestabilă importanță pentru reconstituirea unor evenimente istorice de primă rezonanță”¹.

Elisa Brătianu (1870-1957) era nepoată de domn, fiică de ministru, martoră a patru războaie, contemporană tuturor regilor dinastiei românești a Hohenzollernilor, soția lui Alexandru Marghiloman și apoi a lui Ion I. C. Brătianu, a trăit bucuria cuceririi independenței de stat, a proclamării Regatului și a făuririi României Mari, dar și drama destrămării acesteia și instaurarea comunismului².

Sînt consemnate amintiri legate de personalități de primă mărime din

România precum: Regele Carol I și Regina Elisabeta, Barbu D. Știrbei, Lascăr Catargiu, Petre P. Carp, Titu Maiorescu, C. Stere, Take Ionescu, mareșalul Alex. Averescu, Regele Ferdinand și Regina Maria, Regele Carol II.

În amintirile scrise de I. C. Brătianu sînt consemnate acele cuvinte născute din conștiința unei personalități care a marcat istoria românilor: „Mi-a fost dat încă de copil să trăiesc în împrejurări atît de mari și de însemnate pentru dezvoltarea neamului nostru, încît nu pot rămâne indiferent la dorința acelor care îmi cer să nu rămân mut pentru viitor asupra vremurilor în care am trăit. Iată de ce mă hotărăsc, azi să scriu nu memoriile, ci amintiri și reflecții care vor putea să ajute pe cei de mâine ca să cunoască mai bine cele trecute”³.

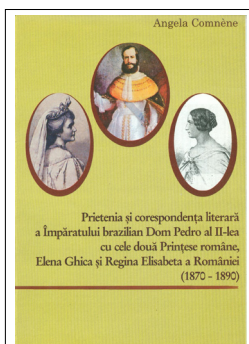
„Prietenia și corespondența literară a Împăratului brazilian Dom Pedro al II-lea cu cele două Prințese române, Elena Ghica și Regina Elisabeta a României (1870 -1890)”

Gestul de profundă generozitate pe care l-a făcut doamna Angela Comnène de a dona Muzeului Național de Istorie a României celebra colecție de decorații moștenite de la socrul său, Nicolae Petrescu Comnène, cunoscut diplomat și ministru de externe al României interbelice, a determinat Ed. Oscar Print să publice această corespondență care a constituit rodul unei activități desfășurate de doamna Angela Comnène în Brazilia ⁴.

„Tragedii și suferințe neștiute”.

Volumul îngrijit de Andrei Șiperco are la bază documente provenite din Arhivele federale elvețiene din Berna și din Arhiva Comitetului Internațional al Crucii Roșii din Geneva. Volumul este grupat în două capitole: 1. Situația prizonierilor de război și a internaților civili supuși ai Puterilor Centrale deținuți în România (1917-1918). 2. Situația prizonierilor și internaților civili unguri deținuți în România (1919) ⁵.

„Comerțul exterior al României cu țările din sud-estul Europei (1878-1914)”. Subiectul propus de Daniela Bușă vine în sprijinul specialiștilor, istorici și economiști preocupați de istoria comerțului exterior și relațiile României cu țările vecine din Balcani. Interdependența dintre comerțul exterior al României cu parteneri din Balcani este analizată și din punctul de vedere al politicii vamale și a tarifelor cu ideologiile aferente ⁶.

„Interesele austriece la Dunărea de Jos (1526- 1791)”

Interesele militare și strategice dar și contactele comerciale între Casa de Austria și spațiul sud-este european a constituit o interesantă analiză făcută de Ileana Căzan. O evoluție cartografică cu o prezentare artistică alb-negru, con-stituie un capitol inedit. Sînt prezentați 20 pictori, gravori, editori, care au contribuit la realizarea unor hărți de mare interes în perioada semnalată, privind principatele dunărene și a bazinului pontic⁷.

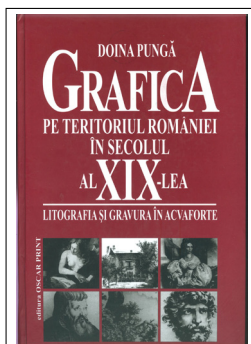
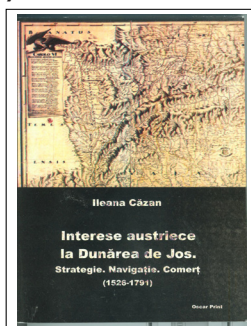
Începînd cu anul 2009, Editura Oscar Print face un salt considerabil privind modul de prezentare a volumelor editate și prețiozitatea reproducerilor. Cu siguranță editura s-a confruntat cu o lucrare de excepție în care subiectul fiind gravura și litografia, a fost necesară o schimbare a politicii editoriale axată în principal în acest caz pe reproduceri.

„Grafica pe teritoriul României în secolul al XIX-lea.”

Volumul constituie un studiu fundamental al gravurii, impresionant prin dimensiunea subiectului, realizat de Doina Pungă care poate fi considerat o continuare a lucrărilor lui Gh. Oprescu. Nu trebuie să surprindă afirmația celui care a prefăcut lucrarea, Raoul Șorban, care afirmă că „Cercetarea este un mod de a-ți trăi viața”. După ce tratează subiectul sub prisma reperelor istorice, a tehnicilor utilizate la realizarea litografiilor, autoarea studiului abordează sistematic această artă în spațiul românesc din Transilvania, Moldova și Țara Românească. Un capitol aparte este consacrat gravurii în acvaforte. Sînt catalogate și descrise pe autori, 717 lucrări, dintre care 514 sînt și reproduse cu o acuratețe exemplară⁸.

O conjunctură favorabilă poate constitui un eveniment editorial atunci cînd se întîlnesc patru factori care concurează în aceeași direcție. Primul factor îl constituie autorul ca factor dinamic de valoare și care poate garanta succesul unei lucrări. Al doilea factor îl constituie subiectul abordat care trebuie să fie de interes cît mai general. Al treilea factor poate fi editura care face dovada unei colaborări de excepție și garantarea unei ținute cu accente de prețiozitate a volumului propus spre editare. Și nu în ultimul rînd, comanditarul care trebuie să dețină resursele financiare suficiente pentru a coagula toate pretențiile unor tratate cu tente bibliofile.

Acești patru factori au concurat favorabili la apariția unei „colecții” care se referă în mod special la **Banca Națională a României**. Autorul care a coordonat aceste lucrări este istoricul Cristian Păunescu. În ordine cronologică, începînd cu anul 2009, apar cinci volume care tratează istorie bancară, bancheri, legende și

tezaurul Băncii Naționale a României.

„Banca, banii și bancherii - Pagini de istorie bancară.”

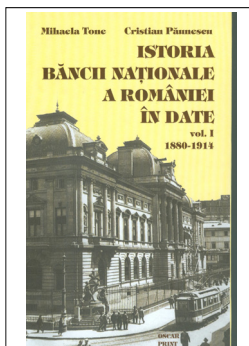
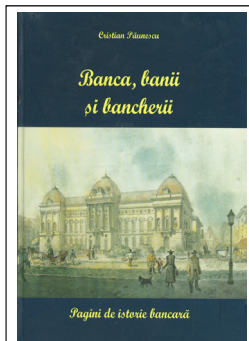
Volumul constituie un bun prilej pentru autor de a trece în revistă istoria BNR de la înființare și până la anul 1947. Sînt tratate: sucursalele BNR din Bucovina, Basarabia și Cadrilater; Palatele Bătrînei Doamne; aurul polonez păstrat la BNR cît și contribuțiile BNR la sprijinirea românilor din străinătate. Un alt subiect interesant îl constituie „ctitoriile BNR în Italia”. Toate sînt subiecte de mare interes național ⁹.

„Legendele Bătrînei Doamne - Oameni și întîmplări din trecutul BNR.” Autorul pune în valoare „cutezanța, trăinicia, eleganța sobră și echilibrul săi desăvîrșit” cînd vorbește de sediul BNR și ne îndeamnă „să privim cu dragoste și admirație spre trecut”. Evocările din volum au fost „găzduite timp de mai bine de un deceniu în paginile revistei Magazin istoric, și-au păstrat intactă prospețimea, iar ordonarea lor într-un volum le-a dat și o altă respirație. S-a dorit a fi un omagiu adus publicistului Cristian Popișteanu, cel care împreună cu acad. Mugur Isărescu a provocat ciclul de articole consacrate civilizației bancare românești și a inițiat un simpozion ce-i poartă numele”. Din galeria celor care au condus BNR sînt amintiți; Eugeniu Carada, Theodor Rosetti, Mihai Manolescu, Ion Lapedatu, Aurel Vijoli, etc. Un capitol pitoresc îl constituie personajele misterioase aflate în jurul tezaurului dus la Moscova ¹⁰.

Ultima copertă redă monumentul ridicat la 17 martie 1924 în amintirea lui Eugeniu Carada și care a fost înlăturat de autoritățile comuniste în anul 1952.

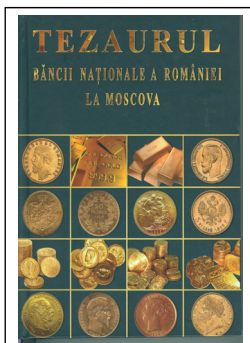
„Istoria Băncii Naționale a României în date: Vol. I (1880- 1914); Vol. II (1915-1918)”

Cele două volume care impresionează prin numărul de pagini (1 200 pagini) și conținut, sînt redactate respectând cronologia evenimentelor bancare și nu numai. Printre subiectele interesante merită a fi semnalat cel referitor la „Împrumuturile acordate statului român de BNR în perioada 1914-1918 sau despre costurile realizării României Mari”. „Eroii acestor pagini, mărturisește guvernatorul BNR, acad. Mugur Isărescu, indiferent de ceea ce au fost obligați să înfrunte, un singur reper rămăsese la orizont: realizarea idealului unității depline a românilor... Ei ne-au lăsat o lecție de patriotism și de prudență, dar și de curaj” ¹¹.

„Tezaurul Băncii Naționale a României la Moscova „

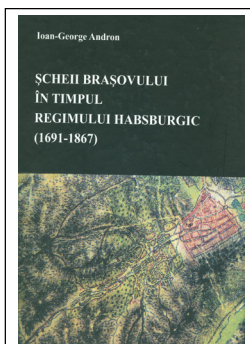
O mărturisire demnă de un guvernator al BNR, în cazul nostru acad. Mugur Isărescu, este cu siguranță și cea scrisă în prefața acestui volum: „Pe lângă viețile omenești și sumele de bani, BNR a mai depus pe altarul unității naționale o importantă jertfă materială, tezaurul adăpostit la Moscova și nerecuperat încă”. Autorii acestui volum Sînt Cristian Păunescu și Marian Ștefan, care prin cercetările făcute în arhive au adus noi date care completează pe cele scrise de Mihail Gr. Romașcanu în 1934 din volumul „Tezaurul român de la Moscova”¹².

O altă conjunctură de factori care au contribuit la apariția unor volume grupate în colecția **Patrimoniului Cultural** îl constituie în primul rînd acel factor principal care a inițiat această colecție. Este vorba de **prof. univ. dr. Ioan Opriș** care în calitatea de conducător de doctorate a propus **editurii Oscar Print** publicarea tezelor de doctorat care tratează „Patrimoniul cultural”. O contribuție remarcabilă evident aparține și autorilor care au ales subiecte de importanță națională cu accent pe identificare, conservare și restaurare unde a fost cazul. Un numitor comun al acestor volume din colecție îl constituie prefața redactată de prof. univ. dr. Ioan Opriș.

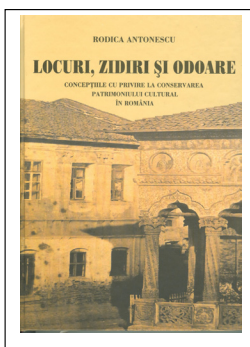
„Șcheii Brașovului în timpul regimului habsburgic (1691-1867)”

Acest volum inaugurează colecția **Patrimoniul cultural**, la editura Oscar Print. În prefața lucrării prof. univ. dr. Ioan Opriș consemnează valoarea documentară a lucrării scrise de Ioan-George Andron: „Lucrarea constituie un model al genului, adunînd mulțimea informațiilor documentare care, reunite și (re)interpretate, repun Șcheii Brașovului într-un alt plan în contextul relațiilor economice și sociale.” Cadrul istoric, ocupațiile șcheienilor, instituțiile precum biserica, școala, constituie capitoare bine dezvoltate. Sînt consemnate și revendicările șcheienilor față de Magistratul orașului Brașov, care pot fi considerate ca o contribuție originală prin analiza demersului revendicativ¹³.

„Locuri, zidiri și odoare. Concepțiile cu privire la conservarea patrimoniului cultural în România. (Privire istorică și antropologică)”

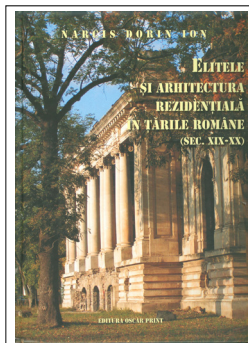
Autoarea acestui volum este Rodica Antonescu, care, prin cunoașterea aprofundată a concepțiilor privind conservarea patrimoniului cultural în România, vine, după părerea prof. univ. dr. Ioan Opriș, să servească unei largi clase de

utilizatori din sistemul educațional, din sectorul cultural și al instituțiilor religioase, dar și pentru administratori, juriști sau colecționari ¹⁴.

„Elitele și Arhitectura Rezidențială în Țările Române (sec. XIX-XX)” Autorul Narcis Dorin Ion face parte din generația istoricilor născuți în anii 70. Avînd o vastă cultură istorică, dar și o experiență profesională ca universitar, editor, cercetător și muzeograf, este remarcat ca utilizatorul unor moderne metode științifice de cercetare a izvoarelor istorice. Prof. univ. dr. Ioan Oprea consemnează în prefață: „Lucrarea analizează cele mai reprezentative monumente de arhitectură proiectate, edificate, decorate și mobilate de arhitecți, artiști, decoratori – străini în bună măsură, dar și români - care au răspuns cererii comanditarilor” ¹⁵.

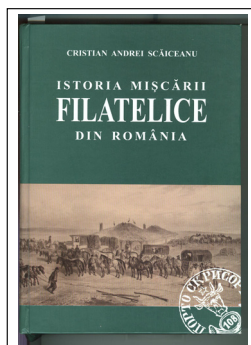
Merită a fi consemnate aceste obiective analizate în lucrare precum:

- Palatul Ghica - Mavrocordat din Căciulați
- Palatul Cantacuzino - Ghica din Deleni
- Palatul Știrbei din Buftea
- Conacul Callimachi din Stâncești
- Conacul Brătianu de la Florica
- Conacul Rosetti - Roznovanu din Stânca
- Conacul Văcărescu - Callimachi din Mănești

Sînt puși în valoare atît arhitectii cît și artiștii și decoratorii care au lucrat în Principatele Române în perioada respectivă. Autorul trage următoarea concluzie la finele acestui remarcabil studiu: „Toate clădirile analizate în această lucrare stau mărturie pentru bunul gust, educația aleasă, stilul și rafinamentul aristocrației române de la cumpăna celor două veacuri” ¹⁶.

„Istoria mișcării filatelice în România” ¹⁷.

Cristian Andrei Scăiceanu, este autorul acestui volumul care a fost lansat la sediul Băncii Naționale a României, cu o participare de excepție, sub patronajul guvernatorului BNR, Mugur Isărescu, care a și prefațat volumul. Susținînd faptul că „între filatelie și istorie există o complexă legătură”, se poate explica și decizia luată în anii 80 de a se forma, în cadrul BNR, *Tezaurul Național Filatelic*, care asigură integritatea acestui patrimoniu național. Din cele peste 660 de pagini de istorie filatelică, cît conține acest volum, Mugur Isărescu a selectat în prefață următoarele impresii: „Merită reținute informațiile din acest volum despre pasiunea pentru filatelie a regilor Carol al II-lea al României sau Faruk al Egiptului, precum și a președintelui F. D. Roosevelt sau Nicolas Sarkozy” ¹⁸.

Prof. univ. dr. Ioan Opreș, cel care a condus această teză de doctorat, în prefață a scos în evidență unicitatea acestei lucrări motivînd-o prin faptul că are meritul de a fi studiat: „destine de mari filатели, filatelia **regală**, filatelia comercială, filatelia supravegheată, filatelia ca propagandă și artiștii care au servit domeniului”. Dar lista poate continua cu domenii interesante din filatelie care au constituit capitolu bine reliefate precum: Confiscarea colecției filatelice a baronului von Witzleben; fenomenul expozițional în filatelie; studiul ștampilelor, etc.

Este cu siguranță un privilegiu pentru autorul acestui important studiu filatelic, Cristian Andrei Scăiceanu, ca volumul să fie postfațat și de acad. Ionel Haiduc, Președintele Academiei Române și de alți doi remarcabili istorici precum: prof. univ. dr. Ion Bulei și prof. univ. dr. Ion Calafeteanu.

„Icoane și iconari din Țara Făgărașului”¹⁹.

Cercetarea icoanelor pe sticlă din Țara Făgărașului a constituit pentru doamna Elena Stoian Băjenaru o temă de doctorat care s-a concretizat cu o lucrare care va devenii: „o temeinică referință științifică publică pentru cei care respectă și susțin valorile autentice și de lungă durată ale artei românești”, după cum mărturisește în prefața volumului, prof. univ. dr. Ioan Opreș²⁰.

Cercetarea acestui univers specific icoanelor pe sticlă a deschis perspectiva nebănuită pentru înțelegerea mentalității și sensibilității colectivității satului transilvănean cu accente făgărășene. Identificarea surselor iconografice oferă posibilitatea de a explica temele iconografice preferate de țărani, descifrînd în același timp, componentele artistice în context social, cultural și istoric.

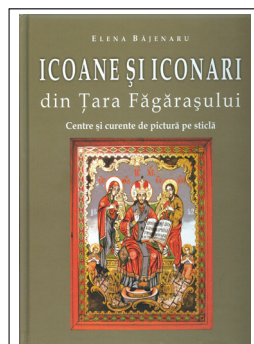
Această cercetare a avut la bază cele peste 400 de icoane pe sticlă din patrimoniul Muzeului Țării Făgărașului, cît și alte cîteva sute identificate de autoare în biserici și colecții private²¹.

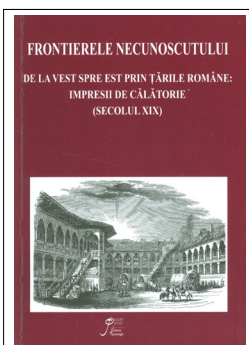
O interesantă abordare exprimată de prof. univ. dr. Ioan Opreș, se referă la: „Un proiect muzeografic pentru valorificarea icoanelor pe sticlă, constituie baza unui muzeu tematizat ce ar avea menirea nu doar să individualizeze centrul artistic făgărășean, de acum mult mai bine definit, ci și să valorifice inteligent și multidirecțional un patrimoniu de excepție ca parte a artei populare”²².

Volumul semnat de doamna dr. Elena Stoian Băjenaru, constituie prin cercetările multidisciplinare, ilustrare adecvată cît și prin explicațiile detaliate specifice icoanelor prezentate, o etapă importantă în evaluarea patrimoniului iconografic național, unic în spațiul cultural european.

„Frontierele necunoscutului. De la vest spre est prin Țările Române: impresii de călătorie (secolul XIX)”

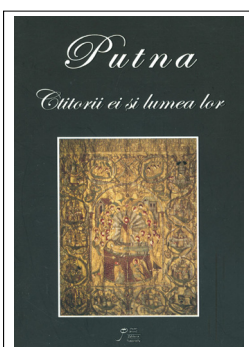
Lucrarea coordonată de Irina Gavrilă conține o grupare de studii a 7 cercetători de la Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, la care se adaugă Adrian-Silvian Ionescu

de la Institutul de Arte „G. Oprescu” și Constatin Ardeleanu de la „Universitatea Dunărea de Jos” din Galați. Temele abordate se referă la: arhitectura și urbanismul din România; Bucureștiul, oraș al contrastelor; însemnări de călătorie; navigația prin gurile Dunării în relatările călătorilor străini; percepții ale călătorilor străini despre spațiul românesc etc. Demn de remarcat sînt litografiile reproduse în volum care ilustrează convingător temele abordate ²³.

„Putna. Ctitorii ei și lumea lor”

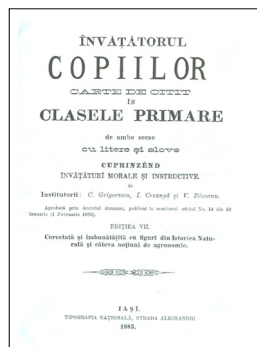

În anul 2004 la Sfînta Mănăstire Putna s-a organizat un colocviu „Ștefan cel Mare. Atlet al credinței creștine”, manifestare prilejuită de împlinirea a 500 ani de la moartea celui mai important domn al Moldovei. Un an mai tîrziu, la 2 ianuarie 2005, a luat naștere „Centrul de Cercetare și Documentare Ștefan cel Mare” care publică și „Analele Putnei”. Pentru a ușura accesul cercetătorilor la prețioasele surse de informare, au fost transpuse pe suport digital arhiva istorică a Putnei. „Lucrarea de față s-a dorit a fi un modest omagiu închinat celor care, de mai bine de 7 ani, țin să ne aducă aminte că rezultatele muncii noastre sînt importante, că nu se pierd... Au fost reunite în final 15 texte dintre care

4 sînt consacrate istoriei și odoarelor Mănăstirii Putna, alte 5 domniei lui Ștefan cel Mare și succesorilor săi – iar ultimele 6 abordează diferite subiecte ale istoriei Moldovei. Este o mare varietate de abordări și metode utilizate de la genealogie și prosopografie la istoria socială, de la istoria politică, la istoria puterii” ²⁴.

Dintre cei 14 autori consemnăm pe următorii: Dumitru Nastase, Petronel Zahariuc, Gh. Lazăr, Maria Magdalena Szekely, Lucian-Valeriu Lefter, Ștefan S. Gorovei, Silviu Andrieș-Tabac, Mihai-Bogdan Atanasiu etc.

„Învățătorul Copiilor. Carte de citire în clasele primare de ambele sexe cu litere și slove cuprinzând învățături morale și instructive. De institutorii C. Grigorescu, Ion Creangă și V. Răceanu”

Lucrarea este o ediție anastatică după ediția a VII-a din 1883, editată la Iași. Prima ediție a fost aprobată prin decret domnesc și publicată în data de 1 februarie 1876. ²⁵

Este o carte enciclopedică care tratează și oferă explicații referitoare la: animale, diverse obiecte, personaje istorice, subiecte religioase, probleme financiare, administrația puterii judecătorești, anatomie, termeni filozofici, monumente, etc. Cartea cu siguranță a avut un impact puternic în rîndul elevilor în condițiile în care în anul 1876 nu exista încă un dicționar enciclopedic român.

După cum se vede există un fond de carte care poate constitui un îndeemn spre a fi citite în primul rând datorită abundenței de informații de ultimă oră oferite de specialiștii din domeniul istoriei și artei naționale.

Este și meritul editurii **Oscar Print** care cu toate riscurile asumate a editat aceste cărți care au valoarea lor științifică.

Note:

- ¹ Elisa Brătianu, Ion I. Brătianu, *Memorii involuntare*. Ed. Oscar Print, București, 1999. Pag. 7

(Endnotes)

² *Ibidem*, pag. 5

³ *Ibidem*, pag. 108

⁴ Angela Comnène, *Prietenia și corespondența literară a Împăratului brazilian Dom Pedro al II-lea cu cele două Prințese române, Elena Ghica și Regina Elisabeta a României (1870-1890)*, Ed. Oscar Print, București, 2001, pag. 7

⁵ Andrei Șiperco, *Tragedii și suferințe neștiute*, Ed. Oscar Print, București, 2003, pag. 7

⁶ Daniela Bușă, *Comerțul exterior al României cu țările din sud-estul Europei (1878-1914)*, Ed. Oscar Print, București, pag. 6

⁷ Ileana Căzan, *Interese austriece la Dunărea de Jos*, Ed. Oscar Print, București, 2006, pag. 192

⁸ Doina Pungă, *Grafica pe teritoriul României în secolul al XIX-lea*, Ed. Oscar Print, București, 2009, pag. 6

⁹ Cristian Păunescu, *Banca, banii și bancherii – Pagini de istorie bancară*, Ed. Oscar Print, București, 2009.

¹⁰ Cristian Păunescu, Marian Ștefan, *Legenda Bătrânei Doamne*, Ed. Oscar Print, București, 2009, pag. 7

¹¹ Mihaela Tone, Cristian Păunescu, Nadia Manea, *Istoria BNR în date*, București, 2009 (vol. I, 1880-1914), 2010 (vol. II, 1915-1918), pag. 10

¹² Cristian Păunescu, Marian Ștefan, *Tezaurul BNR la Moscova*, Ed. Oscar Print, București, 2011, pag. 8,9

¹³ Ioan-George Andron, *Scheii Brașovului în timpul regimului habsburgic (1691-1867)*, Ed. Oscar Print, București, 2010, pag. 1

¹⁴ Rodica Antonescu, *Locuri, zidiri și odoare*, Ed. Oscar Print, București, 2010, pag. 11

¹⁵ Narcis Dorin Ion, *Elitele și Arhitectura Rezidențială în Țările Române (sec. XIX-*

- XX), Ed. Oscar Print, București, 2011
- ¹⁶ *Ibidem*, pag. 453
- ¹⁷ Cristian Andrei Scăiceanu, *Istoria mișcării filatelice din România*, Editura Oscar Print, București, 2011
- ¹⁸ *Ibidem*, pag. 21
- ¹⁹ Elena Stoian Băjenaru, *Icoane și iconari din Țara Făgărașului*, Editura Oscar Print, București, 2012.
- ²⁰ *Ibidem*, pag. 9
- ²¹ *Ibidem*, pag. 7
- ²² *Ibidem*, pag. 9
- ²³ Coordonator Irina Gavrilă, *Frontierele Necunoscutului*, Ed. Oscar Print, București, 2011, pag. 7
- ²⁴ *Putna. Ctitorii ei și lumea lor*, Ed. Oscar Print, București, 2011, pag. 7-9
- ²⁵ C. Grigorescu, Ion Creangă, V. Răceanu, *Învățătorul copiilor*, Tipografia Națională, Iași, 1883. Ediția anastatică a apărut la Ed. Oscar Print, București, 2011

